

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้โวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในเพลงไทยลูกทุ่ง โดยศึกษาเฉพาะกรณีของราชินีลูกทุ่ง พุ่มพวง ดวงจันทร์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแบ่งประเภทของโวหารภาพพจน์ที่พบในเพลงไทยลูกทุ่งของพุ่มพวง ดวงจันทร์ และเพื่อหาความถี่ของการใช้โวหารภาพพจน์ในแต่ละประเภท ตลอดจนเพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมและค่านิยม

การรวบรวมข้อมูล

เกณฑ์ในการคัดเลือกรวบรวมเพลงที่ได้รับความนิยม

1. เป็นบทเพลงที่ได้รับความนิยมในอดีต จากการได้รับคัดเลือกให้นำมาร้องใหม่โดยนักร้องอื่นหลังจากการเสียชีวิตของพุ่มพวง ดวงจันทร์
2. เป็นบทเพลงที่ปรากฏในสื่อสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนอินเทอร์เน็ตอย่างน้อย 3 เว็บไซต์ ได้แก่

2.1 www.toursong.com/song/poom.htm

2.2 www.toursong.com/song1/findsinger/28.htm

2.3 www.luktungfm.com.news_0023.html

ซึ่งเว็บไซต์ทั้งสามนี้ เป็นเว็บไซต์ที่ได้ปรากฏเป็น 3 อันดับแรก ในการค้นหาด้วยโปรแกรมค้นหาอัตโนมัติในเว็บไซต์ www.google.com

3. เป็นบทเพลงที่ปรากฏในโปรแกรมคาราโอเกะทั่วไป

4. เป็นบทเพลงที่ปรากฏในหนังสือรวมเพลงลูกทุ่งยอดนิยมของพุ่มพวง ดวงจันทร์

ซึ่งเมื่อได้พิจารณาบทเพลงลูกทุ่งจากเกณฑ์ทั้งสี่แล้ว ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยได้แก่ เพลงลูกทุ่งจำนวน 90 บทเพลง มีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. รอฉันหมาก	2. เงินนะมีไหม
3. สาวนาคอยคู่	4. คีนี่เมื่อปีกลาย
5. ดวงตาดวงใจ	6. จูบลาคันก่อนไป
7. ส้มตำ	8. ไม่เคยรักใครจริง
9. คอยเธอที่สถานี	10. นางห้อง
11. คนดั่งลิ้มหลังควาย	12. แก้วรอฟี
13. ตักแตนผูกโบว์	14. บทเรียนราคาแพง
15. หัวใจถวายวัด	16. อายแสงนีออน
17. สาวทรานซิสเตอร์	18. เสียสาวเมื่ออยู่ ม.ศ.
19. รักคุณ	20. หนูไม่รู้
21. ผู้ชายในฝัน	22. ชื่อดีปีเดียว
23. ที่เค็ดพุ่มพวง	24. อีกหน่อยก็ลืม
25. คาวเรื่องคาวโรย	26. หนูไม่เอา
27. นัดพบหน้าอำเภอ	28. สยามเมืองยิ้ม
29. นอนฟังเครื่องไฟ	30. หัวใจทศกัณฐ์
31. ขอให้รวย	32. สาวเอเอ็ม
33. ขอให้โสดทีเถอะ	34. สาวนาสั่งแฟน
35. กระแซะ เข้ามาซิ	36. เขานอนบ้านใน
37. คุณไม่รักทำไมไม่บอก	38. อย่ามาอย่าชนะ
39. คอยรักที่สถานี	40. พาร์ตเนอร์เบอร์ห้า
41. ห้างน้อยถอยนิด	42. หัวใจอะไหล่
43. แสนเมา	44. คิดดูให้ดี
45. ชั่วเจ็ดทีดีเจ็ดหน	46. เธอมีก็ใจ
47. บ้านนอกในกรุง	48. รักลอยลม
49. ลากรุง	50. หน้าไหว้หลังหลอก
51. มนต์ปากชาย	52. น้ำตาแพง
53. ดวงใจแม่	54. หลอกให้รอ

55. เพื่อนใจยามเศร้า	56. นี่หรือความรัก
57. ตะวันลับฟ้า	58. น้ำตาลูกแม่ย่า
59. พี่ไปดูหนูไปด้วย	60. ขาอ่อนขาอูฐ
61. อื้อฮือหล่อจัง	62. กะลาทาสี.
63. รอรักริมทะเล	64. นึกว่าแน่แท้ไหน
65. อาทิตย์ละวัน	66. สุดเกินแสนรัก
67. อนิจจาถึงเจอร์	68. ขุดดินแข่ง
69. ฉันเจ็บนะ	70. รู้แล้วย่าบอก
71. มาเลี้ยงดวง	72. เพียบเลย
73. รู้แล้ว รู้แล้ว	74. เดี่ยวแม่ดี
75. บ้านเราท้องถิ่น	76. กินข้าวกับน้ำพริก
77. ความรักเหมือนยาขม	78. ไวไฟ
79. ใจหญิงจริงเสมอ	80. ไม่อยากรัก
81. รักเธอคนเดียว	82. พ่อจอมดี
83. ลองดูแล้วก็ดี	84. สาวบ้านแพน
85. ส่งแฟนขึ้นรถ	86. คนใจดำ
87. เต็มใจซ้ำ	88. รักเอ๋ยเลยไปก่อน
89. คิดแล้วกลุ้ม	90. สาวก่อสร้าง

ขั้นตอนการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ได้ระบุไว้ในบทที่ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 2 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. อุปนิสัยและสัญลักษณ์ เป็นโวหารภาพพจน์ที่ผู้ประพันธ์นิยมใช้ในบทเพลงไทยลูกทุ่งมากที่สุด
2. บทเพลงไทยลูกทุ่งสามารถสะท้อนวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมไทยในชนบทได้

โดยผู้วิจัยได้แบ่งผลของการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ประกอบไปด้วย

การวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดคำจำกัดความของโวหารภาพพจน์
2. กำหนดลักษณะของโวหารภาพพจน์ออกเป็น 12 ประเภท (ชุมสาย, 2540: 44-48) ได้แก่

- 2.1 อุปมา (Simile)
- 2.2 อุปลักษณ์ (Metaphor)
- 2.3 สัญลักษณ์ (Symbol)
- 2.4 นามนัย (Metonymy)
- 2.5 อติพจน์ (Hyperbole)
- 2.6 บุคลาธิษฐาน (Personification)
- 2.7 ปฏิทรรศน์ (Paradox)
- 2.8 ปฏิพจน์ (Oxymoron)
- 2.9 คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question)
- 2.10 การเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeia)
- 2.11 สมพจน์ (Synecdoche)
- 2.12 การกล่าวอ้างถึง (Allusion)

3. วิเคราะห์การใช้โวหารภาพพจน์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์บทเพลงทั้งสิ้น 90 เพลง เพื่อหาโวหารภาพพจน์ว่าปรากฏการใช้โวหารภาพพจน์ประเภทใดบ้าง จากประเภทของโวหารภาพพจน์ทั้งหมด 12 ประเภท

3.2 สรุปความถี่ของการใช้โวหารภาพพจน์แต่ละประเภทของแต่ละบทเพลงว่าปรากฏการใช้โวหารภาพพจน์ประเภทใดมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด

3.3 สรุปผลการวิเคราะห์

การวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดคำจำกัดความของวัฒนธรรมและค่านิยม
2. กำหนดภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมไทยในชนบท จากคำจำกัดความของไทเลอร์ (2528: 1) ผู้วิจัยกำหนดให้มีภาพสะท้อนใน 6 ด้านด้วยกัน
 - 2.1 เพลงไทยลูกทุ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมีศาสนาพุทธเป็นศูนย์รวมจิตใจ
 - 2.2 เพลงไทยลูกทุ่งสะท้อนให้เห็นถึงงานประเพณีต่างๆ
 - 2.3 เพลงไทยลูกทุ่งสะท้อนวิถีการดำเนินชีวิตของชาวไทยในชนบท
 - 2.4 เพลงไทยลูกทุ่งสะท้อนลักษณะนิสัยของคนไทยในชนบท
 - 2.5 เพลงไทยลูกทุ่งสะท้อนค่านิยมของสังคมไทยในชนบท
 - 2.6 เพลงไทยลูกทุ่งสะท้อนสภาพปัญหาของสังคมไทย
3. จากบทเพลงไทยลูกทุ่งของพุ่มพวง ดวงจันทร์ จำนวน 90 เพลง นำมาวิเคราะห์และสรุปภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมไทยในชนบท โดยวิเคราะห์จากภาพสะท้อนทั้ง 6 ด้านที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น โดยมีการปรับปรุงเพิ่มเติมจากคำจำกัดความของไทเลอร์